

זמנים לשבת קודש

- הדלקת הנרות 4.09
- חצות היום והלילה 11.23
- עלות השחר 4.29
- נין החמה 5.57
- סוף זמן קרי"ש ..... 7.56 - 8.39
- סוף זמן תפילה 9.34
- שקיעת החמה 4.48
- מוצאי שבת 6.01

דמותה לתמר

ג'ר"ז קב"ה - שנה ה' - לך לך תשס"ח

התאחדות אברכים
"ויואל משה"
ד' סאטמאר

נתייחד ע"י כ"ק מרן ברה"ק זי"ע
בנשיאות כ"ק מרן רבינו שליט"א
בעדיקת ירושלים הונכ"א

מגיד תעלומה

אברהם אבינו הצטרף למנין בתפילת נעילה

והיה ברכה. פירש רש"י כך חותמין. יבואר על פי מעשה אשר הובא בספר עמק המלך, שפעם אחת בערב יום כיפור לעת ערב בעיר חברון, היה חסר איש אחד למנין עשרה, ונצטערו יושבי העיר מאוד, והיה להם נס ומופת גדול, שבא אברהם אבינו ע"ה ועמד עמם בתפלה עד אחר תפילת נעילה, ואח"כ נעלם מהם עיי"ש. וזה הרמז בדברי רש"י ז"ל "כך חותמין", כי תפילת נעילה הוא גמור החתימה.

(תפארת שלמה)

וראו לציין מש"כ על זה בספר ארץ צבי

(הגש"פ להאגון ר' יוסף הירש מטורנא) דלכאורה קשה איך הצטרפו אותו כיוון שהיה כבר אחר מיתתו, ומת פטור מן המצוות, דכתיב במתים חפשי, כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצוות, ויש לתרץ דאיתא בגמ' (בבב"ב דף קג.) רבי הוא אתי לביתיה כל בי שימשי וכו', והקשה בספר חסידים איך הוציא בני ביתו בקידוש הא אינו מחויב בדבר, דכתיב במתים חפשי, ותיירץ דרבי היה נראה בבגדי חמודות שהיה לובש בשבת, ופוטרו את הרבים בקידוש היום, ולא כשאר מתים שהם חפשיים ממצוות, כי צדיקים נקראים חיים עיי"ש. וביאור הענין הוא על פי דברי החתם סופר (שו"ת ח"ו סימן צ"ח) כי אליהו הנביא כיון דגופו לא עלה למעלה, רק נשמתו, ופעם אחת מתראה בזה העולם בלבוש גופו ופעם אחת בנשמתו, ואם כן באותו פעם שלוש גופות, חייב במצוות כמו אדם חי, וכשכא בנשמתו, אז אמרינן במתים חפשי ע"כ. (וכ"כ בשו"ת טוב טעם ודעת ח"ב סימן רל"ד: אם מותר מת בעזרת נשים מותר לעשות בריית מילה בבית הכנסת, אף דאמרינן באלוהי דכחן הוא, אפילו הכי מותר, כיון דאז בא אליהו בלי התלבשות הגוף, רק כמלאך, אין שייך בו קיום מצוות). ומעתה ברבי דבא בלבוש אז יש לו דין אדם חי, כי צדיקים במיתתם נקראים חיים, ושפיר הוציא בני ביתו בקידוש, וכן הוא הענין באברהם אבינו שבא גם כן בדמותו ולבושו, דאז דין אדם חי יש לו, ושפיר יש היתר לצרפו למנין.

אנכי "מגן" לך

אנכי מגן לך. אמר (הרה"ק ר' מרדכי מנדבורנא זי"ע) בדרך הלצה, אברהם אבינו ע"ה קיים הכנסת אורחים כהוגן, ובוודאי אכל הרבה עם כל אורח, בכדי שהאורח לא יבוש מלאכול כל צרכו, והיה ירא מחולי מעיים כדין אכילה גסה, הבטיחו הקב"ה שיחזיק לו הקיבה, שקורין בל"א מאגין, כי שומר מצוה לא ידע דבר רע.

(מאמר מרדכי)

מילי מעלייתא

השבעת הנשמה ברדתה לעולם

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. וכתוב בוזהר (ויקרא יג): דמשיבועין הנשמה ברדתה לעולם הזה וכו', יעוין שם. ולפי הנוכח לעיל רימז, לך לך מארצך שיתרחק מארציות וחומריות עולם הזה הנקרא ארצך ומולדתך, שלא יהיה טרוד בפרנסת עולם הזה, כדי שיהיה לו פנאי לפקח בעסקי עולם הבא, שהיא הארץ העליונה. וזה שאמר אל הארץ אשר אראך, שיתבודד בינו לביתו שיהיה רק לפניו יתברך, וזהו אשר אראך לפני ה' ישפך שיחו, והבן. תולדות יעקב יוסף

ע"י קרבנות זוכים לאהבת ה' בלי פניה

ויאמר ה' אלקים במה אדע כי אירשנה וגו'. ונ"ל דהנה אהבה התלויה בדבר אינו אהבה גמורה כמו שאמרו (אבות פ"ה מ"ט) בטל דבר בטלה אהבה וכו', ועד עתה היה אברהם אבינו ע"ה אוהב את ה' באהבה אמיתית בלתי שום פניה ועכשיו שהבטיחו ה' שיתן לו הארץ, התחיל לדאוג ואמר ה' אלקים במה אדע, ר"ל במה אוהב עכשיו את ה' אלקים, ואד"ע מלשון אהבה וחובה, כמו שכתב רש"י על מקרא (בראשית יח יט) כי ידעתיו, כי אירשנה, ר"ל הלא עכשיו אהבתי תלויה בדבר והיינו בירושת הארץ, ויאמר אליו קחה לי עגלה וכו', דהיינו על ידי הקרבנות יגיע למדרגה שכל טוב עוה"ו לא יחשב בעיניו נגד אהבת ה', כי הקרבנות מרמזים על זה כמו שמבואר בכמה מקומות שמה שכהנים אוכלים בקדשים לא הוי בכלל אוכל נפש כי משולחן גבוה זכו, ושלחנו של אדם נמי מיקרי מזבח (חגיגה כז). גבעת פנחס

כח התורה

אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד. ויש לפרש ע"ד דאיתא בגמרא מצוה בעידנא דעסיק בה מגינא ומצל' תורה בין בעידנא דעסיק בה ובין בעידנא דלא עסיק בה מגינא ומצל' ומצא כשלומד תורה פעם אחת התורה מגינא עליו גם בשעה שאינו לומד וכשלומד שוב אוי מגיע לו שכר בעד הלימוד הזה כי מה שלמד כבר הוא מגין עליו ואין צריך הלימוד השני להגן עליו וזהו אנכי רמז להתורה הקדושה הוא מגן לך ולכן שכרך הרבה מאד כנ"ל עבור כל לימוד ולימוד שמגיע לך שכר. נועם אלימלך

לצייר שם הוי"ה

וישבו ויבאו אל עין משפט הוא קדש. רמז על עין משפט שיצייר תמיד שם הוי"ה ברוך הוא נגד עיניו, כמבואר בשולחן ערוך (אריח א, א) ואז הוא קדוש, ולא יודמן לידו עבירה כלל. תפארת עחיאל

מענינא דיומא

פר' לך לך הוא ראש השנה

בפרשת לך לך הוא ג"כ ראש השנה, שעד פרשה זו היה שמו אברם, ועתה קרא שמו אברהם. אמרי קדוש, סטרעליסק

הרה"ק הר"ר הענין ז"ל נאלכסגדר אמר בזה הלשון, הרבי ר' בונים מפארשיטא אמר, הנה יש עוד ראש השנה אחר שנקרא ראש השנה בסתר, וראש השנה הראשון הוא ראש השנה בנגלה, ואמר, משום זה שבראשית הוא מלכות כנודע, ונח הוא זכרונות, ויזכור אלקים את נח, וירא הוא שופרות, עקידה. ואמר הוא ז"ל, היום הוא בריאת העולם, משום דכתיב בהבראם, הוא אברהם, ומותי היה נקרא אברהם אחר המילה. שח שרפי קודש, בפרשתן

פ"א אמר הרה"ק מטסטרעטין זי"ע, עד פרשת לך התרעין תפוחין, ופרשת לך הוא כמו ראש השנה, כי ס"ת בראשית נח לך הוא חת"ך שם הפרנסה, החותך חיים לכל חי, וגם עד פרשת לך היה נקרא שמו אברם, ובפרשת לך הוסיף לו אות ה', וקרא שמו אברהם, והבן. דגל מתנה יהודה, סטרעטין

שבת זו הוא נגד יום כיפור

הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע אמר, שהרבי מלובלין זי"ע היה אומר, כי בהגיעו לפרשת לך לך, היה מרגיש הבדל כנו מאור לחושך, יען שאברהם אבינו ע"ה היה נאייר את העולם. חידושי הרי"ם

שבת זו הוא נגד יום סוכות

אדמו"ר א"ז בעל יסוד העבודה ז"ל אמר, כי שבת בראשית הוא נגד ראש השנה, נח נגד יוה"כ, לך נגד סוכות. בית אברהם

מפר' לך לך נעשים ישועות בעולם

ב' הרב, בעד פרשת לך שקורין ענין אברהם העולם נבון, ואח"כ תתעורר חסד אברהם ונעשים ישועות בעולם. אמרי פנחס

מפר' לך לך תבוא אורה בעולם

על השבת הזה אמרו, עד מתי תתנהג העולם באפילה, תבוא אורה, וכל אחד ואחד שיש לו געגועים להוציא את עצמו מנאפילה, בוודאי תבוא עליו אורה מאברהם אבינו ע"ה. חידושי הרי"ם

מעלת יום' חשוון

אחד התאונן באזני הרה"ק רבי מאיר מאפסא זי"ע שבלי יום הכיפורים שנה ושנה מים, ואמר לו הרה"ק מאפסא שבלי י' כמרחשון (כשחל בחול) יסגר כל המזע לעת בחדר, וינהג בחמשת העיניים, ולא ירא ולא יפחד. בשורות טובות

סדר הלימוד לפר' וירא - מסכת בתרא

יום	א	ב	ג	ד	ה	ו	שבת
דף	ל"ז:	ל"ח:	ל"ח:	ל"ט:	ל"ט:	ל"ט:	הדרה

מילי דאבות

בעלי ברית אברהם. ידוע הקושיא מדוע הלך אברהם אבינו לקחת עצה על דבר ה', והת' שהיה לו איזה ספיקא דדינא בהלכות מילה, ועל זה הלך לשמוע חוות דעתם. ובכן מקום יש לשאול הלא קי"ל אחרי רבים להטות, ואם כן היאך קיבל אברהם אבינו את דעת ממרא היחיד, נגד דעת ענר ואשכול הרבים, עוד יש לתמוה דמדברי המדרש משמע שהוצרך אברהם אבינו לכתת רגליו אל ענר ואשכול וממרא לשאול שאלתו, ולמה לא נתאספו הם לביתו של אברהם לברר ההלכה יחד כדרכה של תורה, והלא אף כל מלכי מורח ומערב היו משיכמים לפתחו של אברהם. ובפשטות יש לומר דקושיא חדא מתורצת בידך חברתה, כי כתב בשו"ת מהר"ב"ח בקונטרס הסמיכה (בסוף הספ"ה) בענין שהחליטו חכמי צפת להחזיר הסמיכה, והמהר"ב"ח עם חכמי ירושלים לא הסכימו לדבר, וכותב שם המהר"ב"ח, אף כי אנהו מועטים נגד חכמי צפת דנפישו מינן טובא, מכל מקום אי אפשר לומר בזה אחרי רבים להטות, כי לא נתוועדו יחד להיות שקול וטרי בדיעותיהם זה כנגד זה, ואין אומרים בכי האי גונא אחרי רבים להטות, עכ"ד. ומעתה מאחר שלא נתקבצו ענר ואשכול וממרא ביד להיות שקול וטרי בדיעותיהם, לא היה שייך בזה אחרי רבים להטות, והיה יכול אברהם לקבל את דעת ממרא היחיד אף נגד הרוב.

ואנשי סדום רעים וחטאים לפני ה' מאוד. ופירש"י רעים בגופם וחטאים בממונם, ובתרגום אונקלוס ביאר ביישין בממונהו וחייבין בגויתיהו, ופלוגתא דאמוראי הוא במסכת

סנהדרין (דף קט). ועיין בטר אריה שביאר למה נקט רש"י שיטה זו (דקא), וי"ל עפי"מ"ש בערוגת הבושם (פ' חיי שרה) בביאור הענין שהיו הלוחות כתובים משני עבריהם מזה ומזה הם כתובים (שמות לב טו), דהנה מצות התורה הקדושה מתחלקות למצות שבין אדם למקום ומצות שבין אדם לחבירו, ויש כמה בני אדם שבמצות שבין אדם למקום הם זיהרים, ומזלזלים במצות שבין אדם לחבירו, וכמו כן יש בני אדם שעושים טובות לחבריהם, ועוסקין בגמילות חסדים ונותנים צדקה, ואינם משימין על הלב לזיהר במצות שבין אדם למקום, ובאמת כולם מרועה אחד נתנו והכל מצות המקום ב"ה, וצריך לזיהר בכל מיני מצות עד קצה האחרון. והנה החמשה מצות שבלוח הראשון הם מצות שבין אדם למקום, והחמשה מצות שבלוח השני הם מצות שבין אדם לחבירו, ושמה תאמר שאפשר לחלקם זה מזה, על כן נכתבו גם מעבר השני, דלפי זה אותן שבלוח שני באים בלוח זה מצד עבר שנגדו, באופן שבכל אחד ואחד נכתבו חמש בעבר הזה וחמש בעבר השני שנגדו, נמצא בכל אחד ואחד נכתבו כל עשרת הדברות והוא להורות דכל מי שאינו מקיים מצות שבין אדם למקום אף מצות שבין אדם לחבירו כלא נחשב, וכמו כן לא ידך גיסא, עכ"ד הנחמדים. ועל פי זה יתבאר הכתוב ואנשי סדום רעים וחטאים לפני ה' מאוד, ופירש"י רעים בגופם וחטאים בממונם, ובתרגום אונקלוס ביאר ביישין בממונהו וחייבין בגויתיהו, ולפי המבואר יש לומר כי אלו ואלו דברי אלקים חיים, שהרי שני חלקי התורה הם כאחד ואי אפשר לחלקם, ואם כן הן ענין רעים והן ענין חטאים שניהם יש לפרש על עבירות שבין אדם לחבירו ועל עבירות שבין אדם למקום, כי מי שלא קיים זה כאילו לא קיים זה.

(שערי תהלה במדור א)

על הצדיקים

הרה"ק רבי משה משינאווא זי"ע
י"ב חשוון תרע"ט

גדול כדי שיוכל לקנות סחורה, שכן הסוחרים לא רצו יותר למכור לו בהקפה, ראיתי שהסוף היה מוכן ומנוח בארנק מיוחד ורק חיכה כנראה שאישן, ומי יבין בסוד קודשים, וכדאגתו לממונם של ישראל כן היתה זוהירותו בכבודם, כנודע בצאנו ובשינאווא הקפידו שהחסידים לא ישוהו בחג הפסח במחיצת הרב, אלא יסעו לביתם לקיים מצות "היגדת לבנך", והנה שני חסידים לא הפצו לוותר על שהייה בחג בחצר קדשו והחביאו עצמם עד לתפלת מנחה בערב פסח, נאלץ הרה"ק להזמיןם לשולחן, באמצע עריכת הסדר נשפך לאחד מהם היין על המצות וחבירו שנבהל צעק בקול "חמק" התרגם הרה"ק ואמר "המצה היא חמק? חו"ל בייש יהודי זה חמק"

☆☆☆

לפני הסתלקותו אחר מלחמת העולם הראשונה, כשעדיין לא הי' ממשלת פולין פשוטה על גאליציע אמר שאינו רוצה להיות ביחד עם פולין הרשעה ולפלא ששבועות מספר אחר הסתלקותו השתלטה על גאליציע.

ביום ה' י"א מרחשון שנת תרע"ט אחר הצהרים עשה יחודים והתנוון לעלות השממה, ולא נתן לשום איש להביט בפניו, וכך נתמשך עד לאחר עש"ק, בעת הסתלקותו עמד שם הרה"ק מנאסדא וידי תלויות למטה ועיניו זלגו דמעות, אמר הגה"ק משינאווא: מה הוא רוצה ממנו, והבינו שעושה פעולת להחזיקו בחיים, ונתאסף קהל גדול סביב ביתו בשמעם מצב, וביני לבני בא הרופא ואמר שרגעו ספורים, וכששמעו הקהל דבריו, נחפזו מלה הבינה, שרצו להיות בשעת יציאת נשמה, ומפני זה לא הי' אומר זך לנשימה והי' קשה אליו הנשימה ובקש הרה"ק משינאווא מהקהל לצאת, אבל אף אחד לא יצא, אז אמר שאם לא יצאו יגלה הטאם שעשו מיים הולדם, וכששמעו זאת ברוחו טולם החוצה, והי' שם גם הגה"צ ממאדא ובני הרה"צ אבד"צ האלאש, הגה"צ ממאדא הי' עד חסיד של אביו הדברי יחזקאל, והמשיך אחר הסתלקותו לנסוע לבנו ר"מ, וגם הוא רצה לצאת אמר הרה"ק משינאווא לא לכם נתכוונתי ואמר כתיב רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנהו הפשט היא כך "רבים" היינו אנשים רבים העומדים סביב איזה בן אדם "מכאובים" רק "לרשע" דהיינו שקשה אנשים רבים לרשע אבל "הבוטח בה'" דהיינו לצדיק "חסד יסובבנהו" טוב לו לאנשים רבים עומדים סביב, אבל מה אעשה שאין זה לפי כוחותי, והגה"צ ממאדא ובנו נתנו לו קוויטל האחוונה בימי חייו, ואח"כ לבש השטר"ימל וביקש מיים לשתות ועשה ברכה ועלה בסערה השממה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

לע"נ

הרבנית הצדקנית

מרת חיה ריווא ע"ה בת רביה"ק מרן יוא"ל זי"ע

נלב"ע י"ד חשוון תשי"ד לפ"ק

ת.נ.צ.ב.ה.

ידענא דבשת תרנ"ט כאשר החסידים שמו עיניהם בו שימלא מקום כ"ק אביו הגה"ק משינאווא זי"ע קרא אליו החסידים אנ"ש הסרים למשמעתו ואשר להגל פרנסתם נוסעים ברכות (ביניהם היו שני החסידים ר' משה יוסף מצאנז אשר האחד היה שדך והשני שוק לסוחרים) ואמר להם "אתם הלא נוסעים הרבה ברכות ובעגלות בקשה לי אליכם, אל תדברו ממני אל תספרו על התנהגותי, אל תספרו ממני מפתים אל תדברו ממני כלל וכלל."

בעת נשיאותו נודע שמו לפועל ישועות ורבים ניושעו מפיו, מספר שפ"א הסתבך אחד מחסידיו במשפט פלילי והקטיגרו הי' ידוע כשונא ישראל, ביום המשפט ברכו בהצלחה ושיהי' להקטיגור מפלה, כשהחל המשפט והקטיגור עמד לשאת דברו, צנח לפתע ארצה ומת, הדבר נודע לרבים וגרם לקידוש השם גדול, אחד מחסידיו הי' סוחר של פטריות, פ"א ראה שמחיון יורד חשש שיפסיד ממון ורצה למכור מהו, התייעץ עם רבו, והורה לו שלא ימכור עכשיו רק ימתן לשנה הבאה, ואז ימכור בריות, ולשנה הבאה לא גדלו פטריות ונתעשר מאוד.

☆☆☆

מפלא היה במידת ההסתר שבו, כל ימי חייו עמל להסתיר גדולתו וקדושתו מעיני הבריות, חסידיו וב"ב מעולם לא זכו לראותו בשכבו ובקומו, בהנהגתו ובהליכותיו בסדר לימודי ושיעוריו, בשמעו פסיעות אדם מתקרבת אל דלת חדרו היה מחזיר את ספרו אשר למד בו לארון, כך שהלה שנכנס לא ידע מאי קא תני רבנא, כך נראו פני הדברים גם לעת עמדתו לתפלה בציבור, כאשר ניסה ככלי יכלתו להסתיר עבודתו הק'.

ככל מעשיו כך גם מעשה הצדקה היו בסתר, חילק הון רב לצדקה, אבל מבלי שידע איש, כי כך היה דרכו היו לו כמה וכמה ארנקים וכל אחד היה מוכן עבור משהו מהנצרכים, כי הכנת הצדקה היתה עבודה שלמה אצלו והיה מיוחד לכל מטרה ומטרה סכום מסוים, ואמנם כן לאחר פטירתו נמצאו במגוריו כמה וכמה ארנקים כל אחד עם הסכום המוכן למסירה, סיפף אחד ממשמשי בקודש, פעם אחת כשהייתי בחדר הסמוך לחדרו והוא חשב כי אני ישן כבר, ראיתי כיצד יחודי בשם רבי יונה ליב מטשחיב בא אליו והוא נתן לו סכום

הרה"ק רבי משה האלברטסאם משינאווא זי"ע נולד ביום ט' מתמוז אב שנת תר"ב בכנעו בכורו לאביו הרה"ק בעל דברי יחזקאל זי"ע. כפי הנראה נקרא משה ע"ש זקנו הגה"ק בעל ישמח משה זי"ע (אמו היתה בת ש"ר מדיכ מהאלאשין זצ"ל חתן הארי דבי עלאי שהי' חתן מן השטח משה), כשהי' בטל ילדותו נתייתם מאמו, ונתגדל בבית חזו הרה"צ ר' משה אונגאר זצ"ל חתן מן הדברי חיים זי"ע. שגר בצאנז, ומשום כך זכה ליצוק מיים על ידי זקנו הגדול מצאנז, וממנו שאף מלא חפנים קדושה ויראת שמים, והי' מקושר אליו בכל נימי נפשו.

ומסופר כי פ"א אמר מן הדברי חיים זי"ע לנכדו החביב משהלע אני מקנא בך שקל לך להיות ירא שמים שנוולת בל שום גשמיות רק כולו הוהניות, ומסופר כי כששהה הרה"ק בעל תפארת שלמה מראדאמסק זי"ע בצאנז, התבונן ברב משהלע שהיה אז בחור צעיר לימים ועמד מאחורי כסאו של זקנו הק' בעל ה"ת, וכה התפעל הצדיק מפניו הקורנות של הבחור הצעיר עד כי שאל את מן ה"ח"מ מה הוא אותו הבחור, ענה לו ה"ח"מ "נכדי הוא וכבר נושא מאות יהודים על כתפיו".

☆☆☆

פ"א התבטא אביו שמי שישלך כך וכך נדן, יתן עם בנו ר"מ אליו, והי' שם גביר אחד החסיד מגזע היחס ר' מאיר צב הירש טענענבוים וישלך מיד את הסכום, אביו לא רצה לחזור מדבורו ונעשה חתן אצלו, החתונה התקיימה בין זיה"כ לסוכות, ובעת החתונה הי' זקנו מן ה"ח"מ מתפאר במחוטנו ואמר כי המחוטן קרוב יותר ממנו בדור אחד להורי ר' העשיל מקראקא זי"ע.

גם אחר חתונתו נשאר מקושר בל"ג לוקטו הק' מצאנז זי"ע ועד כדי כך הי' מקושר אליו כמסופר שלאחר חתונתו נסע פעם לצאנז ומשם חזר לבית חמיז בעיר בריגעל, בבואו העירה ראה את האב"ד דשם וסיעת מרחמוהו נוסעים על עגלה, שאל להם לאן פניהם מועדות, והשיבו שנוסעים לצאנז, מחב השתקקות להיות בצאנז ביקש מהם שיקוהו עמהם אף שרק עכשיו חזר מצאנז, והסכימו בתנאי שיקח רשות מזו הרבנית, ועשה כן, כשבאו לצאנז, התנהלה שיחה בין חסיד צאנז עם אורחים מפולין, והלו ספחו שאלם אפי' הרבים הבלתי מפורסמים יש להם עדה של אלפי חסידים, פתאום יצא הדבר חיים מחדו ואומר: אם הייתי רוצה הי' לי חסידים הרבה, והסיבה שאין לי מפני שאיני רוצה, ומדוע איני רוצה, מפני שאסור, ובאמרו זאת הבחין בנכדו העומד שם שרק אתמול נפרד ממנו, טפח ה"ח"ל על כתפיו ואמרו אתם הואים, משהלע שלי הי' רבי למאות חסידים.

☆☆☆

עוד בחיי אביו מסר לו הרבנות בעיר שינאווא כמה שנים קודם הסתלקותו, וקראו "הרב הצעיר", ואחר הסתלקות אביו בשנת תרל"ט מילא מקומו משינאווא אביו ברבנות והן באדמור"ת ואלפי חסידיו אביו הורו אליו, ומספר נכדו הרה"צ רבי אביש קנר זצ"ל בספ"ו אוהל קדושים וז"ל שם: עובדא

מלחמת קודש נגד הסט"א שלחם הרה"ק מנאדריטשוב וי"ע להחזרת הסי"ת שכתב עזרא הסופר

קיצור מפרקים הקודמים

הרה"ק מנאדריטשוב, צוה לר' זיסל שאל יסע להיריד, אלא ישוב לביתו. בכפר באלעבא, גר יהודי אחד בשם ירוחם, אשר עשירותו גרם שהתרחק ממצאו היהודי, אשתו רצתה לעזוב את העיר ולילך לגור בעיר של תורה ומצוות, אבל בקשתה נפלה על אזנים אטומות. כשגדל בנם שלמה התחילה אמו לדאוג למען חינוך בנה, הדבר נגע ללבה ואחרי זמן קצר גרם הדבר שנפלה למטתה שמשם לא יצאתה לעולם.

ירוחם גמר אומר בדעתו לעזוב תיכף את העיר, ובאותו יום ארז את כל חפציו, ובאישון ליל עזב את הכפר, כשבין חפציו מונחת גופתה של אשתו אשר נפטרה והיה צריך להכניס לה צרכי הקבורה והלוויה.

מעשה שטן

השטן בראותו כי כל עבודתו - להטות את ירוחם מדרכי התורה - הולך לטמיון, וכל תקוותו היה שיודע מיטע גם בנו שלמה הולך בדרכי אביו, והנה ברגע אחת מתהפך הכל, וירוחם עומד בדרכו לצאת לעיר אשר בה מושב יהודים, גמר אומר לעשות כל מה שביכולתו, ולנקוט פעולות בכדי למנוע מירוחם מלצאת מהעיר ולישאר שם שקוע בין הגוים ולהמשיך בדרכיו הרעים.

אחרי תצות הלילה כשירוחם עם שלמה בנו לצידו, עם עגלתו התחילו לחצות את היער, שממשיך עד העיר היהודי, והנה באמצע יער השקט נשמעו קולות של עגלות וסוסים מתקרבים לכיוון עגלתו של ירוחם, פחד גדול נפל על ירוחם שמה העגלה המתקרבת המה גזלנים וחמסנים, התחיל לחפש מקום מקלט, אך לפני שהיה לו די זמן הם כבר היו על עקבותיו, שדו וחמסו את כל האוצרות שהיו על העגלה, אותו - את ירוחם - תפסו, כפתו את ידיו, והתחילו להכותו עד כדי מות, כאשר הגזלנים עזבו את המקום שכב ירוחם באמצע היער ללא רוח חיים, העגלה היתה ריק, כל האוצרות, החפצים, המטלטלים לקחו אתם, חוץ מקופסא אחד של ספרים השאירו.

אילו ידעו איזה אוצר מונח בתוך הקופסא אותה הספרים, בוודאי לא היו מניחים אותה שם בבזיון, אבל מכיון שלא ידעו, עזבו שם את האוצר הגדול, יקר הערך - ספר תורה עתיק עשיר נושן שכתב ע"י עזרא הסופר.

הספר תורה - יקר הערך הגיע ליד ירוחם אחרי שהתגלגל אצל משפחתו דורי דורות, עבר מנן לנן עד שהגיע לידו של ירוחם.

אגב, הספר תורה החשוב הזה היה הסיבה שירוחם הרחיק מגוריו עד שהגיע לכפר באלעבא, בהיות שלא היה בן היחיד של המשפחה, וגם אחיו הגדול תבע את הספר תורה, אבל ירוחם הצליח לברוח עם זה, וכדי שלא ימצאו אותו התיישב בכפר

מלא גוים, בחושבו שלא יחפשו אחריו בעיר שאין שם יהודים.

קול בעיר אנכי שומע

עוד דבר יקר ערך שהגזלנים השאירו היה לא אחר מאשר שלמה, בנו הקטן של ירוחם. השודדים שלא מצאו ענין בילד קטן, עזבו אותו לבדו בעיר הגדול, באישון לילה. ילד קטן, בן שמונה שנים, מסתובב לבדו בעיר גדול ומסוכן, לצידו מונח אביו ואמו ללא רוח חיים, אמו שהיתה רוח החיים שלו, שדאגה לו כל ימיו, וגם אביו שרק לפני זמן קצר ניסה להסביר לו מה קרה עם אמו ולמה אמו לא נענתה לבקשתו, גם הוא שוכב לפניו ללא רוח חיים.

כדרכו של ילד המשיך כל הזמן לשאוג "אבא, אמא" כשתקוותו שאולי אחד מהם יתעורר ויבוא לעזרתו, אבל אין קול ואין עונה. חוץ מקולו לא נשמע שום דבר, מהר מאוד תפס מוחו הקטן שהוא בצרות, ואף אחד מההורים ששוכבים כאן יכולים לעזור לו, והעיקר שאם הוא בעצמו הצעיר לא יתחיל מיד לעשות מעשה ולחפש הדרך לצאת מהיער עלול הוא להישאר ביער כל ימי חייו, וגורלו יהיה דומה כגורל הוריו. עם הקופסא של הספרים שנשארו על העגלה בידו - כשהוא עצמו לא יודע למה הוא לוקח אתו את הקופסא - התחיל לצעוד, לקראת הדרך שמשם נכנס לתוך היער.

לא הספיק להתרחק הרבה, וכבר שמע קול של רכב וסוס מתקרבים לקראתו, מתוך העגלה נשמעו קולות של אנשים מדברים. הילד ברצותו להמלט התקרב אל העגלה והתחיל לשאוג ולבכות בקול גדול "הצילו!". למזלו האיר אז הלבנה במלואה, ובעל העגלה שישב בחוץ התחיל לראות דמות קטן צועד לקראתו, כשהדמות בוכה וצועק נגדו לעזרתו, מתחילה נבעת בעל העגלה, וניסה להתחזק שהדמות שהוא

רואה לפניו דמיון ורעות רוח הוא, אבל כאשר המחזה המוזעזע חזר על עצמו כמה פעמים, החליט הבעל עגלה לעצור את הסוסים ולראות מהו הדמות העומד נגדו. הפריץ שישב בפנים העגלה, ולא ראה את הדמות העומד נגד הבעל עגלה, התעורר כשהרגיש שהעגלה נעצרה, ולא ממשיך לנסוע. גם עליו נפל פחד, שהרי על מה מפסיקים את הנסיעה באמצע הלילה, תוך יער שמם, "מה קרה אתך, למה עצרת את העגלה באמצע הדרך?" שאל הפריץ את הבעל עגלה, אך הבעל עגלה רמז להפריץ שיסתכל לעבר היער ויראה בעצמו מה שהוא רואה.

הפריץ לא ראה מאומה, רק ראה עומד לפניו בעל עגלה כולו רועד מפחד, וללא היכולת לפתוח את פיו מרוב פחד, התמלא הפריץ חמה, וניגש להבעל עגלה להכותו, שישבו מיד לעבודתו, והנה אז נתגלה לפניו המחזה הנורא, ילד קטן מסתובב לבדו בין עצי היער וצועק "הצילו".

"זהו אתה סערגעי?" - צעק לעברתו הפריץ - "בנו של יעפימאור?" [שם שהיה הפריץ רגיל לקרות לירוחם], "מה אתה עושה פה לבד בשעות הלילה בתוך יער מסוכן". אך הילד לא היה מסוגל לפתוח את פיו ולספר מה עבר עליו, הוא עמד לפני הפריץ ובה, כשידו מכוון לעבר העגלה שעמד בצידו היער. כעבור כמה רגעים ורוחו של הילד חזר, התחיל לספר מה עבר עליו במשך הלילה, כיצד אביו עזב את העיר אחרי פטירת אמו, ואף נלכדו ע"י גזלנים שהרגוהו, והוא לבדו נשאר בחיים בין עצי היער, יתום משני הוריו.

המחזה שהתגלה לפני הפריץ, כשהכל קרה במעט לעת אחד בלבד, ריגש את לב הנכיר של הפריץ, והחליט לעשות משהו בשביל הילד, עם ירוחם עצמו היה לו קשרים טובים, ועכשיו כשקרהו אסון בוודאי עליו להתאזר ולעזור לילד של אוהבו, להציל אותו.

הפריץ צוה להבעל עגלה שהוא ישרא בתוך היער וישמור על גופם של שני הנפטרים, והוא בעצמו יסע לתוך היער, ויחזור עם קבוצה של אנשים שיטפלו בגופם של המתים לקבור אותם.

אתו לקח את הילד שלמה, והתחיל את דרכו לעבר העיר, גם בדרכו לעבר העיר לקח שלמה אתו את הקופסא אשר בו מונחים היו הספרים, שריד היחיד שנשאר מאת אביו. יחד נסעו הילד עם הפריץ, ובהיותם בדרכם התחיל הפריץ לשוחח עם הילד, לתהות על קנקנו, וגם לאסוף כמה שיותר פרטים על מה שעבר עליו, לתדהמת הפריץ התגלה לו שמדובר בילד חכם פיקח, מעבר לגילו, וע"כ התחיל לנצנץ בראשו מחשבות מה לעשות עם ילד פיקח כזה.

ונגדל הילד

כעבור כמה שעות נסיעה, הגיע הפריץ יחד עם שלמה ל'ע ונכנסו לארמונו של הפריץ, שניהם היו שקועים במחשבותיהם, הפריץ חשש מהרגע שבו יפתח דלת ביתו, ורעייתו הגראפין תראה אותו עם הילד, ומה תגיד על רעייתו לגדל את הילד בתוך ביתם וליעיד אותו לירושן, ולעומת זה שקע שלמה ל'ע בהרהורי ועבר במחשבתו הקטן את כל אשר אירע לו באותו לילה הארוך, כשגד עיניו נהרג אביו בידי שודדים וחמסנים.

דווקא מצא רעייתו של הפריץ חן בעיניה של רעייתו, והסכימה לגדל את הילד בביתם, ולהועיד אותו כיוורשם הפרטי, וכך מצא שלמה ל'ע הקטן את עצמו מתגדל בבית גוי, פריץ, רחוק מהוריו ובני עמם.

בתחילה ניסה את עצמו להימנע ולהיות אחד עם בית הגוי, כל יום כשהתעורר בבוקר למלל לעצמו מודה אני, ולפני כל מאכל שהכניס לפיו בירך, וכשלא ראה אותו הפריץ, התפלל, חזר על לימודיו שלמדו אמו, גם את הקופסא שהשאיר אביו עם הספרים שמר לעצמו כאות היחיד שנשאר לו מהוריו.

והנה לא ארכו הימים ונטש את כל זה, בהיותו בבית גוי, ולא סתם גוי מן השורה, אלא פריץ אשר כל תאוות עולם הזה פתוחים לפניו, ומה שרק רמז שרוצה קיבל על טס הבלי פיקפוק, כלום לא חסר לו, במשך הזמן מצא התענוגים התמידים בבית הפריץ חן בעיניו, והתחיל קצת לנטוש את דרכי התורה, עד שבתוך זמן קצר מאוד נטש הכל, ועזב את קשרו עם עם ישראל ועם תפילותיו.

לאור זאת, ביום אחד לקח את תיבת הספרים שנשאר ממשפחתו, וטמן אותו בתוך המרתף של הפריץ, כחשוב שביום מן הימים כשיהיה לו הזדמנות לעזוב את המקום ויחזור לעמו, אז גם יצרך אתו את התיבה וילמוד בספריו הקדושים.

כך עבר שנה ועוד שנה, שלמה ל'ע התרגל כל כולו לביתו של הפריץ, לתענוגיו ולמנהגיו, וחי כגוי לכל דבר, כשהתגדל נסע ללמוד בבתי ספר הגדולים בעיר הבירה, והיות שהיה מבוורר בכשרונות הצליח בלימודו, והיה נחשב לאחד מהתלמידים המוצלחים ביותר.

כשהגיע לגיל העשרים לקח לו אשה, וכמונן מאליו שאשתו לא היתה מזרע היהודים, אלא, גויה נוצריה בת לאחד מהפריצים הגדולים בעיירה הקרובה, והוא עם אשתו נסעו יחדיו לגור בבית הוריה.

המשך יבוא אי"ה

וועד החתונה

שע"י קהל יטב לב
ד'סאטמאר
קדיה יואל - בני ברק יצ"ו

4 הורעקה ב"ה

הודעה ובקשה

שנחיים אנו להודיע בזה לציבור אנ"ש בעיה"ק ירושלים הע"י
כי בשב"ק פר' וירא הבעל"ט - שבת שבע ברכות בחצרות קדשינו

יהיה מאורגן

אש"ל מלא

לכל האורחים החשובים שיחיו

המעוניינים יפנו בהקדם להירשם
אצל הר"ר גבריאל חיים צבי פעלבערבוים הי"ד
בפלא': 052.7620904

ההרשמה חובה עד יום ב' בערב

המצפים להכלל פניהם בברכה
וועד החתונה

כסא דברכתא (לה) כוס של סידור קידושין

לברך ברכת האירוסין על הכוס
המקדש אשה מברך אקביו על העריות וגוי, ואחר שיגמור הברכה יקדש, וי"א דאחר מברך שלא לבייש מי שא"י לברך, נהגו להסדיר ברכה זו על כוס של יין, ומברך עליו תחלה ואח"כ מברך ברכת האירוסין. (שולחן ערוך אבן העזר סי' ל"ד)

לומר סברי

ויאמרו סברי מרנן כמו בכל ברכת היין. (בי"ח או"ח סי' קע"ד)

שלא לומר סברי

האידינא לא נהגו הכי (לפני סברי). (מנן אברהם שם סי' י"ז)

סוג הכוס

לוקחים שתי צלוחיות שפיהם צר לסימן שהיא בתולה, ולאמנה שני קרוי אין פתוחים. (מהרי"ט)

מי מברך

המנהג שהסדר קידושין מברך. (שולחן ערוך)

כוננה להוציא

מכל מקום צריך לכוין להוציא החתן והכלה בברכתו והם יכוונו לצאת. (לקוטי מהרי"ח)

לעמוד נגד המזרח

המברך מכיון פניו מזרח נגד צד ירושלים שכל תפלות שאנו מתפללים אנו מביטין אל היכל השם. (מחזור ויטרי)

נגד החתן והכלה

יש מקומות שהמברך עומד נגד חתן וכלה. (מנהגים מהרי"ם מרוטנבורג)

נגד השכינה ששורה על החתן וכלה

דרך אגב אמרתי לרשום מה שראיתי בשו"ת מהרי"ם מינץ סימן ק"ט שיש להעמיד החתן והכלה תחת החופה, פניהם למזרח וגם המברך מצדד עצמו ופניו למזרח, ותמתי מעולם למה לא נהגו עכשיו כן דודאי מהראוי לומר ברכות נגד המזרח שהוא נגד איי וקדשי קדשים ונגד השכינה, אך נראה הרי אמרו איש ואשה שזכו שכינה שרויה ביניהם וא"כ מבייש בשעת התחלת היחוד, בלי ספק שכינה קדמה ואיני חופפת על ראשיהם ונעשה אז כביכול יחוד גמור, ושמעתי דמטעם זה נקרא אשה אחר החתונה בל"א יאהדונהי דהוא ע"ש שילוב ב השמות, וא"כ שוב הדין נותן להחזיר פניו למערב נגד חתן וכלה ממש כי אם אני כאן הכל כאן, וכמו שמצאנו ביעקב שהשתחוה על ראש המטה נגד השכינה. (ספר משכנת הרועים)

המברך שותה ומטעים לחתן וכלה

המברך ברכת אירוסין מברך בתחילה בורא פרי הגפן ואח"כ ברכת אירוסין, ושותה המברך, וטועם החתן, ומטעים לכלה. (מחזור ויטרי)

זמן מילתו של אברהם אבינו ע"ה

דף ל"ג: כי הוינן בירבי יהודה הוה מפשח ויהיב לן אלותא וכו'.

כתבו התוס' (פ"ה כ) וא"ת למה ננעמו כשחל ז"ט במוצ"ש מלהריח בשמים משום שמו יקטום והא לא היישין וכו', וי"ל דלעולם טעמו דמברכין אבשמים הוי משום נשמה יתירה ויבירט ליכא נשמה יתירה, וא"ת אמאי לא מברכין אבשמים כשחל ז"ט במוצ"ש, כיון דיש לו מאכלים חשובים וטובים ממשב דעתו ממיילא בלא ריח בשמים.

ובקדושת לוי (ד"ה לפסח) כתב לתרין בדרך אחר למה אין מברכין על בשמים במוצאי ז"ט, בהקדם מה שקשה על רפ"ש שותת את עצמו, במקום אחד (פ"ה י"א א וכתב"ש שם) כתב שבפסח מל אברהם עצמו, ובמקום אחד (פ"ה אפ"ט) כתב שביום הכיפורים מל אברהם עצמו.

כי הלל, בראש חודש הבחינה מה שכל העולמות יש להם יראה ופחד מהבורא ב"ה, ובשבעות וסוכות בחינה ארת, שהברואים עושים מעשים נאים בכדי שהבורא ב"ה כביכול יהיה לו תענוג מעולמו.

ובאמת כל השנה כשאדם מעורר אהבת הבורא, או יש לו בחינה ופועל בעולמות העליונים כפי מה שפועלים בעולמות עליונים, בפסח בבחינתו באהבת הבורא, וכן בשאר כל בחינה ובחינה מעורר העולמות עליונים כפי מה שפועלים באותם ימים עצמם, אבל לעשות אותו יום כפי הבחינה שיש לו, דהיינו באם שיש לו אהבת הבורא בשאר ימים יעשה, זה אי אפשר מחמת שצריך בעולם עשיה שהיו לו ישראל בבחינה זו, אבל בעולמות עליונים אפשר לפעול כפי הבחינה שיש לו, אבל להביא המצוות במקשה לעשות יום טוב ג"כ, זה אי אפשר עד שהיו כל ישראל בבחינה זו.

אבל אברהם אבינו היה אחד שהיה עובד את הבורא ב"ה ומעורר המדות, כמאמר רפסוק (חזקאל ל"ג כ"ד) אחד היה אברהם, נמצא אברהם אבינו היה אפשר לו לעשות לו ז"ט בכל יום שהיה מעורר איהו מדה ממודות הני"ל, שהוא היה אחד לעורר המדות, וכן היה אפשר לו לעשות שני ימים טובים ביום אחד, דהיינו כשהיה לו אהבת הבורא אז היה אפשר לו לעשות פסח, וכן כשהיה לו באותו יום עצמו יראה ה' אז אותו יום הוא יום הכיפורים, כפי הבחינה אשר התעורר כן היה אותו יום אצלו, כיון שפעל בעולמות עליונים, ובמעשה היה ג"כ יכול להביא כיון שהוא היה אחד אז בעולם, נמצא לאברהם היה אפשר להיות יוה"כ ופסח ביום אחד, וכו'.

ובזה יבואר הקושיא הנ"ל מה שמקשה תוס', והנה נבוא לבאר קודם על מה שבשבת אין מביאין חטאת ובר"ח ובז"ט מביאין חטאת, כמאמר שעדיי חטאת לכפר בעדם, כי הנה אמרו חז"ל (פסחים ק"א) שבת קביעא וקיימא, ר"ח וז"ט ישראל מקדשי להו, כי בשבת הוא התעוררות העליון, אבל ז"ט ור"ח הוא התעוררות התחתון, בעת שישיר אל יש להם התעוררות התחתון לקדש החדש, הן ביום הכ"ט הן ביום הל"ד, בו ביום מקדשין החדש וז"ט, וכפי מה שיראו לחכמי הדור לפי הבחינה לקדש היום באותו בחינה, כדילקדש ז"ט באותו יום הראוי לאותו בחינה המכוונת עליו.

ובאמת התעוררות התחתון יכול האדם לקשר עצמו בזה הבחינה לעולם, דהיינו או בחי' אהבה או בחי' אהבה או בחי' התענוג, אבל שבת הוא התעוררות העליון ואינו יכול לקשר עצמו בו, אבל ז"ט ור"ח הוא התעוררות התחתון יכול אדם לקשר עצמו בו לעולם אפי' לאחר ז"ט, וכו'. ובה מתורץ קושיית התוס' שאין מברכין אחר ז"ט וכו', משום שהבחינה שיש לאדם ביו"ט שהוא ע"י התעוררות התחתון יכול אדם לקשר עצמו בו, ולכן א"צ לברך על הבשמים במוצאי ז"ט, אבל שבת הוא התעוררות העליון ומכיון שיצא שבת מסתלק התעוררות העליון וא"א לאדם לקשר עצמו בו, אם לא בשבת הבא שמגיע התעוררות עליון מחדש.

ולכן במוצ"ש מברכין על השמים, כי באמת בשבת בא הנשמה יתירה לאדם מחמת התעוררות העליון, ובז"ט בא הנשמה יתירה לאדם מחמת התעוררות התחתון, ונמצא בין כן ובין כך יש לאדם נשמה יתירה ביו"ט, לכן אין מברכין במוצ"ש שחל בז"ט על הבשמים, ואין מברכין במוצאי יום טוב.

כולל ערב "ויואל משה" שע"י קהל חרדים

כנשיאות הגה"צ רבי מנחם מענדל סאבאוויטש שליט"א

קרית רמ"א - בית שמש

שמח ותשמח רעים האהובים

באותות כבוד ואהבה, נשגב ברכת מזל טוב, קדם אחד המיוחד שבחבורה, אברך כמשמעו, אב בחכמה ורך בשנים, נוח לשמים ואהוב על הבריות, עוסק בתורה ובגמילות חסדים, מגדולי עסקני כוללינו המעטירה, ה"ה

הר"ר הר"ל שבת פוקם הי"ו

לרגל שמחתו בהולדת בנו בכורו למז"ט

יהא רעווא מן קדם אבוהון דבשמיא, שיזכה לראות רב נחת דקדושה, מתוך שמחה והרחבת הדעת, עד ביאת גואל צדק בב"א.

המברכים

נהלת הכולל - תלמידי הכולל

כולל רבנים

שע"י כולל למצוים "ויואל משה" ד' סאטמאר
בנשיאות כ"ק מן אדמו"ר שליט"א

ברכת מזל טוב

יעלה ויבוא ויגיע, ברכתנו נביע, קדם איש המעש רוב הצללים, עושה ונעשה בלי גבולים, טרע וספרסם בשערים, ואון במדות ובנעלות יקרים, טח לשנים ולבריות, איש האשטילות, עושה חסד לאלפים בסבר פנים, איש תם וישוב אלהים, ה"ה כש"ת

הרב שמואל זאנוויל

פוגל שליט"א

מנהל כולליתו

לרגל השמחה שבמעונו באירוסין בתו למז"ט

הי"ד שיזכה רומע"כ לרות רוב תענוג ונחת דקדושה סכל י"ה, ויזכה לישב על מי מנוחות, מתוך שובע שמוחת, אמן.

החותמים בשמחה רבה
נהלת הכולל - רבנו ותלמידיו

קהל יטב לב דיסאטמאר

כנשיאות כ"ק מן אדמו"ר שליט"א
פעילות ירושלים תוביא

ברכת מזל טוב

באותות כבוד ורק וברגש ניל ושמחה, תנו משגרים בזה ברכתנו ואיחולותינו, אל מזל יחידינו אנ"ש פניה"ק.

משפחת הערשקאוויטש שיהיו
לרגל נישואי בנו

ה"עליה תורה וה"קידוסיא רבד" בבהמ"ד ספינקא
ה"פארשיל" במועצ"ק באולם "בית יעקב היט"ך

הר"ר גבריאל חיים צבי פייערשטיין הי"ו
לאביו החיה ר' יוסף שלמה פייערשטיין שליט"א

לרגל הולדת בנו - נכדו
ה"שילום זכר" בבית מדרשינו "בך משה"

הוצאות הגליון בתנדב ע"י

הר"ר גבריאל חיים צבי פייערשטיין הי"ו

לרגל הולדת בנו למז"ט